

درس دهم

آرش کمانگیر: از پهلوانان پیشدادی و از سپاه منوچهر می باشد. وی در کمان داری شهرت دارد. آرش، پهلوان ایرانی از قلعه دماوند تیری پرتاب کرد که از بام دادتانیم روز برفت و کنار رود جیحون فرود آمد و مرز ایران را تعیین کرد.

تلمیح

شاعر یانویسنده در اثر خود به مفهوم حدیث، آیه، داستان یا واقعه تاریخی اشاره می کند. تلمیح به معنی «با گوشه چشم اشاره کردن» است. در واقع تلمیح موضوع را مستقیم بیان نمی کند بلکه غیر مستقیم به حدیث، آیه، داستان یا واقعه تاریخی معروف و مشهوری اشاره می کند. مانند:

همچو یوسف بگذر از زندان و چاه تاشوی در مصر عزت پادشاه
تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) که در مصر به عزت رسید و پادشاه شد. (در تلمیح یک کلمه می تواند نقش کلیدی داشته باشد مثل کلمه یوسف که با اندکی فکر و تأمل می شود فهمید که به داستان حضرت یوسف (ع) اشاره می کند.)

نمونه سؤال

■ تلمیح را در نمونه های زیر بیابید.

- (۱) یوسف صدیق در خشکسالی مصر، سیرن خوردی تا گرسنگان فراموش نکند.
- (۲) زحسرت لب شیرین هنوز می بینم که لاله می دمد از خون دیده فرهاد
- (۳) ز گهواره تا گور دانش بجوی.
- (۴) به تولاى تودر آتش محنت چو خلیل گویا در چمن لاله وریحان بودم
- (۵) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او آن نورروی موسی عمرانم آرزوست.